

Література:

1. Статистичний збірник «Національні рахунки України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
2. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка). Навч. пос. 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 688 с.
3. Есипова Э. Ю. Система национальных счетов: краткий курс: Учеб. пособ. – М.: Финансы и статистика, 2009. – С. 93.
4. Бобух І. М. Оцінка національного багатства у контексті міжнародного досвіду [Електронний ресурс] / І. М. Бобух // Економіка і прогнозування. – 2011. – №2. – С. 24-39. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog>.
5. Ковалів О. І. Основні засади вартісного оцінювання землі та її природних ресурсів – основного національного багатства України [Електронний ресурс] / Ефективна економіка. – № 4, 2016. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4904>.
6. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки). Шляхом Європейської інтеграції / Авт. кол.: А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
7. Шумська С. С. Національне багатство України у вимірі показників СНР [Електронний ресурс] / С. С. Шумська // Фінанси України. – 2012. – № 4. – С. 27-40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2012_4_4.

УДК 336.02

**М. М. ПЕТРИЧКО,
І. М. КОЗИК**

Мукачівський державний університет

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ

В умовах проведення економічних реформ і бюджетної децентралізації все більшої актуальності набувають питання функціонування органів місцевого самоврядування, ефективності і прозорості їх діяльності, а також можливості самостійного управління бюджетними ресурсами на місцях.

Наразі, сучасний стан соціально-економічного розвитку регіонів потребує посилення ролі органів місцевого самоврядування та удосконалення інституціональних чинників формування фінансових ресурсів, пошуку дієвих інструментів зміцнення фінансової безпеки держави.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Важливим елементом моделі виступають місцеві фінанси громади, які займають окрему ланку в фінансовій системі держави, та за допомогою них відбувається формування місцевих фінансових ресурсів з метою забезпечення відповідного рівня життя населення окремої адміністративно-територіальної одиниці.

Значна кількість науковців вважає, що головним елементом фінансів органів місцевого самоврядування виступають місцеві видатки, як одна із складових місцевих бюджетів.

Результативне впровадження розпочатих реформ лежить в площині формування нової моделі бюджетної політики, яка базується на нових методах та інструментах її реалізації і яка значною мірою залежить від ефективності міжбюджетних відносин [1].

Наразі відповідні реформи, що відбуваються в структурі управління органів місцевого самоврядування на пряму залежать від ефективності проведення реформування системи оподаткування та міжбюджетних відносин, реформ у системі медицини, освіти та реалізації державної політики проведення бюджетної децентралізації [1, 2, 3, 4].

Все це стане запорукою підвищення якості надання соціальних послуг населенню, сприятиме ефективному функціонуванню органів місцевого самоврядування, направленому на задоволення інтересів громадян новостворених ОТГ, а також забезпечить подальший розвиток взаємовідносин ОТГ і держави в бюджетному забезпеченні соціально-економічного розвитку регіонів.

Так, відповідно до Концепції реформування місцевого самоврядування інституціональні проблеми передбачається вирішити наступним шляхом [5]:

- визначення обґрунтованої територіальної основи для діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, здатних забезпечити доступність та належну якість публічних послуг, що надаються такими органами, а також необхідної для цього ресурсної бази;
- розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на засадах децентралізації влади;
- створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для здійснення органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень;
- розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципом субсидіарності.

Також слід зазначити про якість та доступність надання публічних послуг населенню, які можливо ефективно здійснювати лише завдяки раціональному розподілу функцій і повноважень між органами виконавчої влади і місцевого самоврядування. Все це можливо досягти в результаті:

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

- закріплення стабільних джерел надходжень за місцевими бюджетами, що дозволить виконувати в повному обсязі власні та делеговані повноваження;
- надання певного рівня самостійності у прийнятті управлінських рішень щодо формування місцевих фінансів;
- відкритої та прозорої діяльності органів місцевого самоврядування;
- підвищення інвестиційної привабливості територій, а в результаті покращення інфраструктури регіонів;
- здійснення державного контролю за дотриманням органами місцевого самоврядування діючого законодавства.

Узагальнюючи вищевикладене можемо зазначити, що основними напрямками удосконалення інституціональних чинників формування фінансів органів місцевого самоврядування в рамках зміцнення фінансової безпеки держави є:

- надання якісних суспільних послуг населенню адміністративно-територіальних одиниць;
- покращення якості та рівня життя населення;
- ефективне управління фінансовими ресурсами і майном громади;
- підвищення інвестиційної привабливості регіонів;
- реалізація інфраструктурних проектів, місцевих програм і заходів в повному обсязі;
- формування професійно-підготовленого кадрового потенціалу громади.

Отже, необхідно акцентувати увагу на тому, що діяльність органів місцевого самоврядування потребує проведення відповідних змін, направлених на формування ефективної системи місцевих фінансів, пошуку додаткових джерел власних надходжень до місцевих бюджетів, підвищення рівня їх самостійності та відповідальності, зміцнення фінансової безпеки на регіональному рівні.

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р №2456-VI зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28.12.2014 № 79-VIII [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19/paran2#n2>.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

3. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів щодо податкової реформи» від 28.12.2014 № 71-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.

4. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 №909-19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/909-19>.

5. Розпорядження КМУ від 1.04.2014 № 333 «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.

УДК 336

**М. М. ПЕТРИЧКО,
В. Ю. КУЦИНА**

Мукачівський державний університет

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

У сучасних умовах розвитку суспільних відносин, важливим чинником, є те, що Україна пов'язує перспективи свого подальшого розвитку з входженням в європейські структури, що зобов'язує дотримуватися відповідних європейських стандартів у найважливіших галузях, в тому числі і в сфері соціального захисту.

Розвиток суспільних та фінансових відносин зумовив виокремлення соціального захисту населення у вагомому фінансову складову, що стало одним із дієвих інструментів стимулювання людського капіталу. Основна мета полягає в забезпеченні макроекономічної та соціальної стабільності в країні.

У статті 46 Конституції України проголошується, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення, створення мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>